

Změny závazků

A *Kontrolní otázky*

- *Jak lze obecně vymezit změnu závazku? Popište systém institutů změny závazků.*
- *V čem spočívá postoupení pohledávky, včetně toho, kdo s kým jedná a kdo je třetí a vyžaduje se jeho souhlas? Jaké jsou podmínky postoupení pohledávky?*
- *V čem spočívá převzetí dluhu, včetně toho, kdo s kým jedná a kdo je třetí a vyžaduje se jeho souhlas? Které tři skutkové podstaty jsou upraveny pod převzetím dluhu s tím, že nejde o převzetí dluhu?*
- *V čem spočívá přistoupení ke dluhu, včetně toho, kdo s kým jedná a kdo je třetí a vyžaduje se jeho souhlas?*

A *Kontrolní otázky*

- *V čem spočívá převzetí majetku? Za jakých podmínek a v jakém rozsahu nastane tento následek?*
- *V čem spočívá postoupení smlouvy? Jaké jsou jeho podmínky?*
- *V čem spočívá prostá dohoda o změně obsahu závazku a jak se od ní liší novace kumulativní, resp. privativní? Jak se posoudí povaha novace v pochybnostech?*
- *V čem spočívá narovnání?*

B Které jsou zvláštní druhy postoupení pohledávky

- Právní úprava postoupení pohledávky v 1879 a násl. OZ je jednotná. Zvláštní druhy postoupení pohledávky se realizují
 - buď v jejím rámci,
 - nebo v rámci jiné úpravy.
- V případě tzv. tiché cese věřitel postupuje svou pohledávku postupníkovi, přičemž se dohodnou, že dlužníkovi nebude postoupení (prozatím) oznámeno; do té doby věřitel může vybrat od dlužníka plnění a následně je vydává postupníkovi.
 - To se řídí úpravou postoupení pohledávky (konkrétně § 1886 odst. 2 OZ).

B Které jsou zvláštní druhy postoupení pohledávky

- V případě postoupení pohledávky za účelem placení věřitel postupuje svou pohledávku postupníkovi jenž je jeho věřitelem, místo plnění. (Jde tedy o tzv. datio in solutum.)
 - To se řídí úpravou postoupení pohledávky.
- V případě postoupení pohledávky za účelem zajištění věřitel postupuje svou pohledávku postupníkovi, a to „jen“ za účelem zajištění postupnickovy pohledávky vůči tomuto věřiteli nebo třetí osobě.
 - To se řídí úpravou zajišťovacího převodu práva (§ 2040 a násl. OZ).

C Které případy jsou upraveny pod převzetím dluhu s tím, že nejde o převzetí dluhu

- Viz: § 1889 a 1891 OZ.
 - Zde jsou upraveny tři skutkové podstaty,
 - které mají dvojí povahu (převzetí plnění, nepravé převzetí dluhu).
- Skutkové podstaty „převzetí plnění“ (§ 1889):
 - 1. Převezme-li třetí osoba dluh a věřitel k tomu nepřivolí nebo odmítne dát souhlas (věta první), nebo
 - 2. zaváže-li se třetí osoba dlužníkovi, že opatří plnění pro jeho věřitele (věta druhá, tato skutková podstata je základní),
 - věřiteli vůči třetí osobě nevzniká přímé právo; třetí osoba však musí zařídit, aby dlužník nemusel plnit.

C Které případy jsou upraveny pod převzetím dluhu s tím, že nejde o převzetí dluhu

- Skutková podstata „nepravého převzetí dluhu“ (§ 1891):
 - 3. Ujedná-li se, že na místo dosavadního dlužníka, jehož dluh se ruší, vstupuje nový dlužník s dluhem ze samostatného právního poměru nebo s povinností plnit jiný předmět,
 - toto nevyvolá následky převzetí dluhu a posoudí se jako novace.

Příklady

- *Pan Vorel se rozhodl využít složité situace pana Vrabce, jenž nutně potřebuje částku 100.000 Kč, aby uchránil svého syna před exekucí. Pan Vrabec volné peníze nemá; má sice splatnou pohledávku na částku 450.000 Kč za panem Holubem, ale nedokáže ho přimět k placení. Pan Vorel tedy navrhl panu Vrabcovi, aby mu pohledávku za panem Holubem postoupil za cenu 100.000 Kč. Pan Vrabec tak učinil a následně oznámil panu Holubovi, že jeho novým věřitelem je pan Vorel. Ten záhy nekompromisně vyzval pana Holuba k zaplacení dlužné částky a ten tak učinil.*
- *Úkoly:*
 - *Byla pohledávka postoupena platně?*
 - *Mělo zaplacení pohledávky účinek splnění dluhu?*

Příklady

- *Okolnosti jsou stejné jako v předchozím příkladu až na to, že postoupení pohledávky panu Holubovi nebylo oznámeno panem Vrabcem, ale bylo prokázáno předložením postupní smlouvy panem Vorlem.*
- *Úkoly:*
 - *Byla pohledávka postoupena platně?*
 - *Mělo zaplacení pohledávky účinek splnění dluhu?*

Příklady

- *Pan Kopeček pojal podezření, že jeho dlužník, pan Loučka, bude mít potíže se splněním svého dluhu. Pan Loučka totiž nějakou dobu nebyl k zastížení; poté za něho ale začala komunikovat jeho přítelkyně, slečna Potůčková, která se nabídla, že dluh převezme. Pan Kopeček tedy o tom se slečnou Potůčkovou sepsal jednoduchou smlouvu; na ni o několik dní později připsal svůj souhlas i pan Loučka. Když ale pan Kopeček později vyzval slečnu Potůčkovou ke splnění dluhu, odmítla ho s tím, že nedošlo k platnému převzetí dluhu, neboť to podle občanského zákoníku nespočívá v dohodě mezi věřitelem a přejímatelem; na okraj poznamenala, že se s panem Loučkou nedávno rozešla.*
- *Úkol: Je slečna Potůčková povinna splnit dluh?*

Příklady

- *Pan Skála se písemně zaručil za dluh pana Balvana; věřitel ručení přijal a to platně vzniklo. Poté se však pan Skála dostal do finančních potíží, a tak přemluvil svého známého, pana Horu, aby ručení převzal. Takto se dohodli ústně s tím, že „si to ještě potvrdí písemně“; u ústní dohody byl i věřitel, který s ní vyjádřil ústně souhlas. Krátce nato ale pan Hora všem zúčastněným poslal e-mail, že si to rozmyslel, že ústní jednání k převzetí ručení nestačí a že písemně nedá nikomu nic.*
- *Úkol: Došlo k převzetí ručení?*